



Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

## Identificació de l'assignatura

<b>Assignatura</b>	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
<b>Crèdits</b>	1 de presencials (25 hores) 2 de no presencials (50 hores) 3 de totals (75 hores).
<b>Grup</b>	Grup 1, 1S
<b>Període d'impartició</b>	Primer semestre
<b>Idioma d'impartició</b>	Català

## Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Juan Jorge Muntaner Guasp <a href="mailto:joanjordi.muntaner@uib.es">joanjordi.muntaner@uib.es</a>	09:30	11:00	Dimarts	12/09/2016	25/05/2017	Despatx A-110. Guillem Cifre

## Contextualització

L'assignatura 10766 s'ubica al mòdul 1 de màster en Educació Inclusiva. És una assignatura de 3 crèdits, que té com objectiu desenvolupar les bases i els fonaments de l'educació inclusiva aplicada a l'escola, a partir del procés històric, de l'anàlisi de les creences i la determinació de pràctiques que han de permetre a l'ambient escolar reglat aplicar cultures, polítiques i pràctiques inclusives.

## Requisits

## Competències

### Específiques

- \* Examinar críticament teories, models i interpretacions sobre educació inclusiva, així com conèixer l'estat actual dels debats internacionals dels distints organismes sobre aquesta qüestió.
- \* Argumentar l'enfoc inclusiu de l'educació a partir dels fonaments teòrics pedagògics, psicològics, sociològics i ètics..

### Genèriques

- \* Cercar i analitzar informació i documentació.
- \* Recollir dades i analitzar-les.
- \* Reflexionar críticament sobre els pensaments, decisions i actes.





Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

## Bàsiques

\* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/master/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/)

## Continguts

### Continguts temàtics

#### Tema 1. Interpretació de la diversitat

- 1.1. Un canvi de paradigma: del dèficit al contexte
- 1.2. Cóm entenem la diversitat: de problema a valor
- 1.3. De l'eliminació a l'equitat: homogeneïtat vs heterogeneïtat
- 1.4. De l'Educació Especial a l'atenció a la diversitat

#### Tema 2. Un camí cap a la inclusió

- 2.1. Un procés de canvi global
- 2.2. De la integració a la inclusió
- 2.3. L'escola inclusiva, una aposta de futur
- 2.4. Plantejam una definició per tenir referències
- 2.5. Principis i valors de l'educació inclusiva
- 2.6. Condicions bàsiques que se requereixen

#### Tema 3. Desenvolupament de l'escola inclusiva

- 3.1. La inclusió com a projecte educatiu
- 3.2. Crear cultures inclusives, elaborar polítiques inclusives i desenvolupar pràctiques inclusives
- 3.3. La primera pasa: un canvi d'actituds
- 3.4. Les bases del currículum inclusiu
- 3.5. Un model d'organització coherent
- 3.6. Metodologies didàctiques per a la inclusió
- 3.7. Algunes reflexions finals

## Metodologia docent

L'assignatura disposa d'una aula virtual (Moodle) a Campus Extens per facilitar la comunicació entre el professorat i l'alumnat, fer el seguiment de tasques, posar a l'abast dels estudiants la documentació adient per a l'estudi i aprofundiment en els continguts i per oferir la proposta d'activitats a treballar de manera autònoma individualment i/o en grup.



Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

A les activitats de treball presencial es tractaran els coneixements fonamentals de l'assignatura essent important la participació de l'alumnat en el debat, anàlisi i reflexió dels continguts exposats. A les activitats de contacte personal, l'estudiant tindrà el recolçament del professorat per dur-les a terme, a través de la tutoria virtual.

Les activitats de treball no presencial fan referència a la recerca d'informació, a l'anàlisi de casos, la lectura de documents per ampliar els continguts de l'assignatura, etc. Es pretén que l'alumnat desenvolupi un estudi i treball autònom tant individual com en grup.

### Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Comptant amb la participació de l'alumnat, el professor desenvoluparà els continguts de l'assignatura. Per això, l'alumnat ha de preparar previament a partir de la recerca d'informació i dels seus coneixements previs els continguts a treballar a cada sessió	15
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Aquestes sessions pretenen realitzar un seguiment del treball realitzat per l'alumnat a partir de l'assoliment dels continguts treballats a les sessions de gran grup	10

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

### Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Activitats treball autònom	L'alumnat haurà de realitzar les activitats previstes pel professor, comptant amb el material seleccionat en cada cas, l'anàlisi de casos i la documentació eportada.  Hi haurà dos tipus de tasques: Tres sessions de treball dirigit (STD) i dues activitats de treball individual, que se concretaren i plantejaren en el començament de l'assignatura.	20
Estudi i treball autònom individual	Preparació sessions presencials	L'alumnat ha de cercar informació en relació als continguts que se tractaran a les classes teòriques per afavorir i possibilitar la participació en el debat sobre els continguts a treballar en cada sessió.	10
Estudi i treball autònom en grup	DAFO anàlisi de inclusió en un centre escolar	Els alumnes en petits grups (3-4) hauran de realitzar un DAFO sobre les característiques i valors de la inclusió que s'apliquen a un determinat centre escolar (Sols per alumnes de la UIB). Cada Universitat concretar el treball a desenvolupar per l'alumnat en aquest aspecte.	20

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	B
Idioma	Català

## Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

## Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

### Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	Comptant amb la participació de l'alumnat, el professor desenvoluparà els continguts de l'assignatura. Per això, l'alumnat ha de preparar previament a partir de la recerca d'informació i dels seus coneixements previs els continguts a treballar a cada sessió
Criteris d'avaluació	La presència i la participació a les classes se valorarà oportunament. La realització de les activitats plantejades han de formar part de la carpeta d'aprenentatge

Percentatge de la qualificació final: 20%

### Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	Aquestes sessions pretenen realitzar un seguiment del treball realitzat per l'alumnat a partir de l'assoliment dels continguts treballat a les sessions de gran grup
Criteris d'avaluació	Documentació presentada i interpretació de la informació

Percentatge de la qualificació final: 10%

### Activitats treball autònom

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge ( <b>recuperable</b> )
Descripció	L'alumnat haurà de realitzar les activitats previstes pel professor, comptant amb el material seleccionat en cada cas, l'anàlisi de casos i la documentació eportada. Hi haurà dos tipus de tasques: Tres sessions de treball dirigit (STD) i dues activitats de treball individual, que se concretaren i plantejaren en el començament de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Totes les activitats plantejades han de complir els requisits d'anàlisi i aprofundiment propis dels treballs universitaris i comptar amb l'anàlisi, reflexió i referències bibliogràfiques oportunes

Percentatge de la qualificació final: 30%

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	B
Idioma	Català

### Preparació sessions presencials

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	L'alumnat ha de cercar informació en relació als continguts que se tractaran a les classes teòriques per afavorir i possibilitar la participació en el debat sobre els continguts a treballar en cada sessió.
Criteris d'avaluació	Tota la informació que cada alumne recollirà per preparar les classes presencials ha de formar part de la carpeta d'aprenentatge, se valorarà la idoneïtat i coherència d'aquesta informació

Percentatge de la qualificació final: 10%

### DAFO anàlisi de inclusió en un centre escolar

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	Els alumnes en petits grups (3-4) hauran de realitzar un DAFO sobre les característiques i valors de la inclusió que s'apliquen a un determinat centre escolar (Sols per alumnes de la UIB). Cada Universitat concretar el treball a desenvolupar per l'alumnat en aquest aspecte.
Criteris d'avaluació	L'alumnat en grups de 3-4 realitzaren un estudi i anàlisi en profunditat de les pràctiques inclusives desenvolupades en un centre de primària o secundària i presentaran el forma de DAFO la informació recollida

Percentatge de la qualificació final: 30%

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

#### Bibliografia bàsica

- Ainscow, M. y Miles, S. (2008): Por una educación para todos que sea inclusiva: ¿hacia dónde vamos ahora?. Perspectivas, Vol. XXXVIII, nº 1 (pp 17-44). Madrid.
- Ainscow, M., Booth, T. y Dyson (2006): Improving Schools, Developing Inclusion. Nueva York. Routledge.
- Ainscow, M. y Otros (2013): Promoviendo la equidad en educación. Revista de Investigación en Educación, nº 11 (3). PP. 44-56
- Blanco, R. (2008): Marco conceptual sobre educación inclusiva. En: La educación inclusiva: el camino hacia el futuro. 48 reunión de la conferencia internacional de educación. (pp 5-14). UNESCO. Ginebra.
- Booth, T. y Ainscow, M. (2002): Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva. UNESCO.
- Montobbio, E. (1995): El viaje del Sr. Down al mundo de los adultos. Mason. Barcelona
- Sapon-Shevin, M. (2013): La inclusión real: una perspectiva de justicia social. Revista de Investigación en Educación, nº 11 (3). PP. 71-85
- UNESCO (2005): Guidelines for inclusion: ensuring access to education for all, París.
- UNESCO (2009): Directrices sobre políticas de inclusión en la educación. París. UNESCO.

#### Bibliografia complementària

- Ainscow, M. (2003): Desarrollo de sistemas educativos inclusivos. En: Las respuestas a las necesidades educativas especiales en una escuela vasca inclusiva. Gobierno Vasco. Vitoria. Págs.: 19-36
- Ainscow, M. (2006): Fer inclusiva l'educació: com s'hauria de conceptualitzar la tasca?. Suports, (pp 4-15) Vol. 10, núm. 1. Vic.
- Ainscow, M., Both, T. y Dyson (2006): Improving Schools, Developing Inclusion. Nueva York. Routledge.
- Arreaza, F. (2009): Inclusión y competencias básicas. En: Actas I Congreso Nacional de buenas prácticas de educación, diversidad y empleo. Murcia.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10766 - Educació Inclusiva en l'Àmbit Escolar
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

- Barrio de la Fuente, J.L. (2009): Hacia una educación inclusiva para todos. Revista Complutense de Educación. Vol. 20, núm. 1 (pp. 13-31). Madrid.
- Barton, L. (1998). Discapacidad y sociedad. Madrid: Morata.
- Booth, T. (2006): Manteniendo el futuro con vida; convirtiendo los valores de inclusión en acciones. En M:A: Verdugo y B. Jordan de Urries (Coords.) Rompiendo inercias. Claves para avanzar VI Jornadas científicas de investigación sobre personas con discapacidad (pp 211-218). Amarú. Salamanca.
- Booth, T. y Ainscow, M. (2002): Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva. UNESCO.
- Darling-Hammond (2003): El derecho a aprender. Ariel. Barcelona.
- Echeita, G. (2006): Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Narcea. Madrid.
- European Disability Forum (EDF) (2009): Educación inclusiva. De las palabras a los hechos. Bruselas.
- García Pastor, C. (2005): Educación y diversidad. Aljibe. Málaga
- Giné, Cl. (Coord) (2009): La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado. ICE-Horsori. Barcelona.
- López Melero, M. (2004): Construyendo una escuela sin exclusiones. Aljibe. Málaga.
- Macarulla, I. i Saiz, M. (coord) (2009): Bones pràctiques d'escola inclusiva. Graó. Barcelona.
- Moriña Diez, A. (2004): Teoría y práctica de la educación inclusiva. Aljibe. Málaga.
- O'Brien, T. y Guiney, D. (2003): Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Alianza. Madrid.
- OMS (1980): Clasificación internacional de deficiencias, discapacidad y minusvalías. Imsero. Madrid.
- OMS (2001): Clasificación Internacional del funcionamiento, de la discapacidad y de la salud (CIF). Imsero. Madrid.
- Parrilla, A. (1996). Apoyo a la escuela: un proceso de colaboración. Mensajero. Bilbao.
- Schalock, R.L. y Verdugo, M.A. (2007): "El concepto de calidad de vida en los servicios y apoyos para personas con discapacidad intelectual", en Siglo Cero, nº 224, págs.: 21-36.
- Thomas, G. y Laxley, A. (2007): Reconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva. La muralla. Madrid.
- Tilstone, Ch./Florian, L./Rose, R. (2003): Promoción y desarrollo de prácticas educativas inclusivas. Eos. Madrid.
- Tomlinson, C.A. (2001): El aula diversificada. Octaedro. Barcelona.
- UNESCO (1994): Declaración de Salamanca y Marco de Acción sobre Necesidades Educativas Especiales. Unesco.
- Varios (2004): La escuela inclusiva. Prácticas y reflexiones. Graó. Barcelona.
- Wehmeyer, M.L. (2009): Autodeterminación y la tercera generación de prácticas de inclusión. Revista de educación, núm. 149. (pp 45-67) Madrid.
- Wehmeyer, M.L., Lance, G.D. y Bashinski, S. (2002): "Un model multinivell per afavorir l'accés dels alumnes amb retard mental al currículum general". Revista Suports, vol. 6. Núm. 2. Págs.: 192-202. Vic

### Altres recursos

[www.europen-agency.org](http://www.europen-agency.org)  
[www.edd.net](http://www.edd.net)  
[www.cermi.es](http://www.cermi.es)  
[www.eurydice.org](http://www.eurydice.org)  
[www.OECD.org](http://www.OECD.org)  
[www.unesdoc.unesco.org](http://www.unesdoc.unesco.org)  
[www.unesco.org](http://www.unesco.org)  
<http://inico.usal.es>